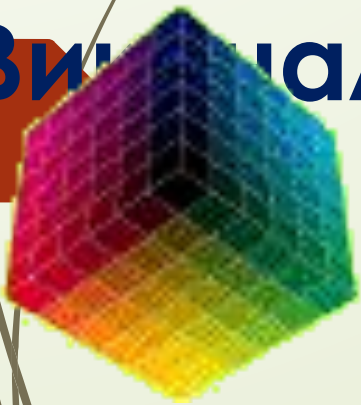

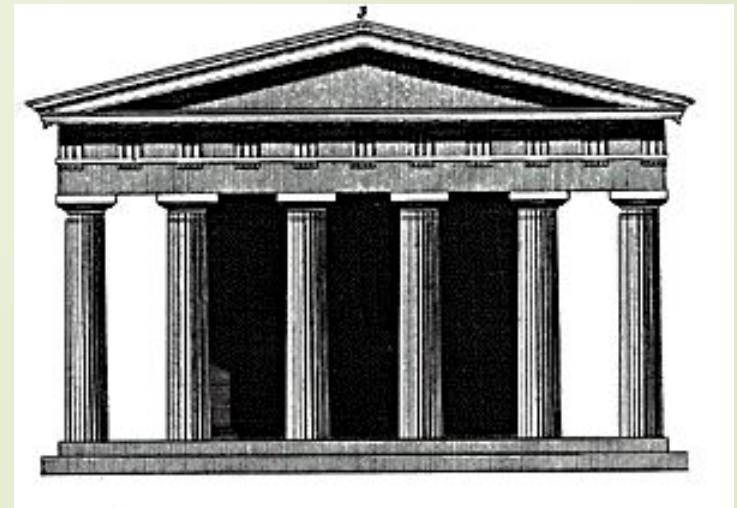
Теорія Ймовірності

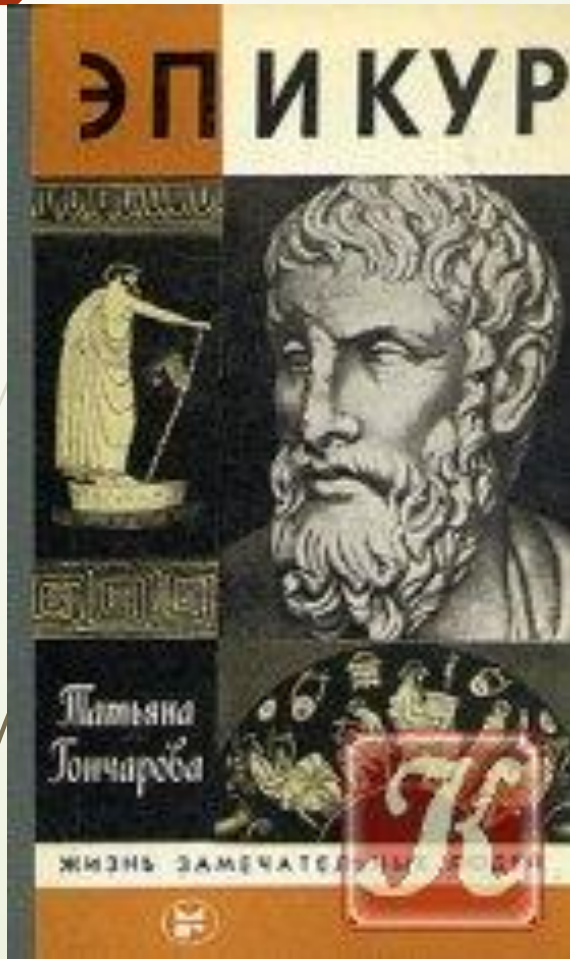

Вишкола: Губаровська А.

Елементарні задачі, які були віднесені до **СТОХАСТИКИ**, тобто до комбінаторики, теорії ймовірностей та математичної статистики, ставилися й розв'язувалися ще в часи Стародавнього Єгипту, Греції та Риму.

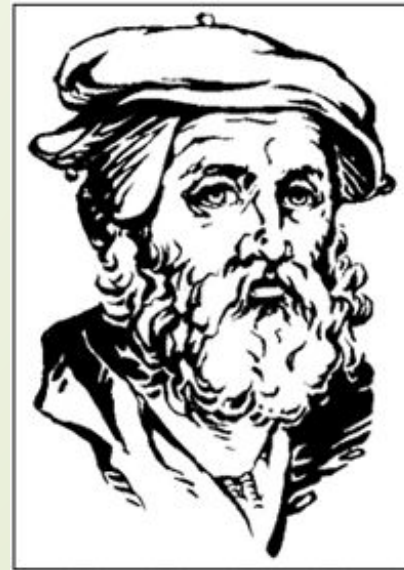

Давньогрецький філософ Епікур вважав , що випадок притаманний самій природі явищ, і, отже , випадковість об'єктивна.

Період так званої передісторії теорії ймовірностей закінчився ще в XVIст. працями італійських математиків:

Д. Кардано «Книга про гру в кості»

Галілео Галілей « Про випадання очок при грі в кості»

У XVII- XVIII ст. питаннями теорії ймовірностей цікавилися французькі математики:

**П'єр
Ферма**

Блез Паскаль

Швейцарський
математик
Даніел Бернуллі

Нідерландський
математик
Х. Гюйгенс

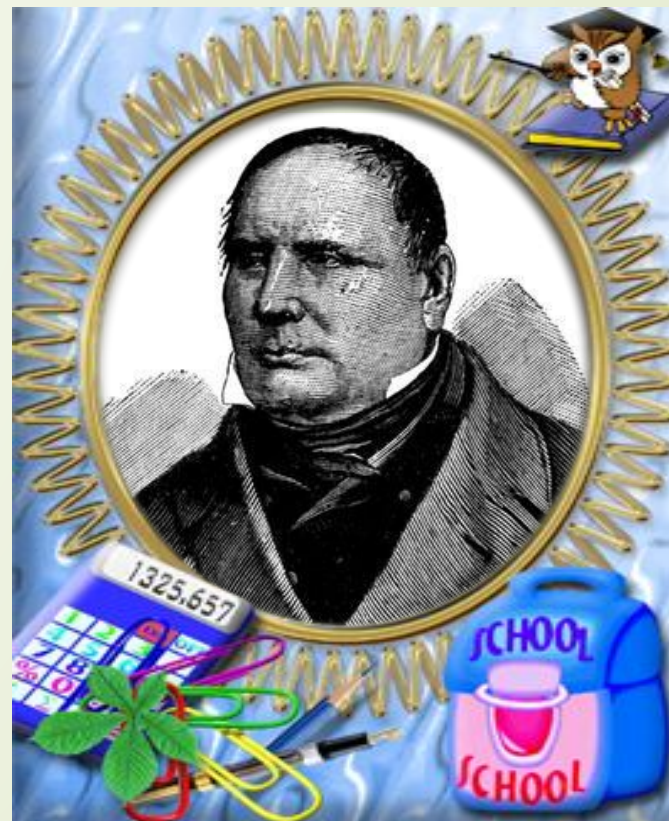
Велику роль у розповсюдженні ідей теорії ймовірностей та математичної статистики в Росії та Україні відіграли видатні російські математики українського походження:

В.Я. БУНЯКОВСЬКИЙ

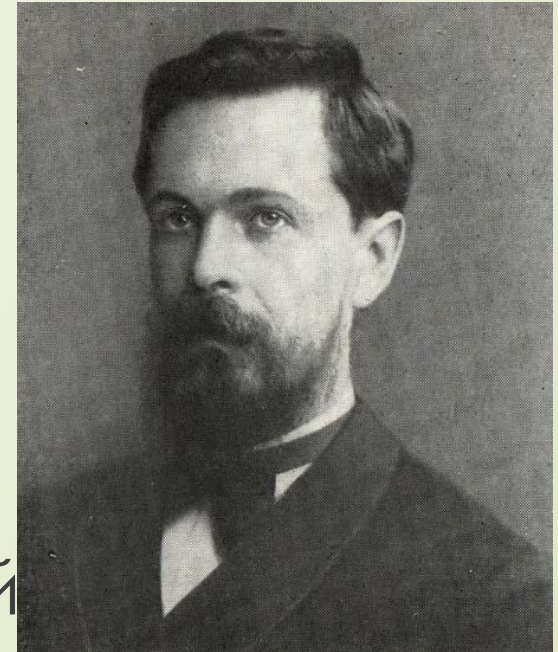

М.В. ОСТРОГРАДСЬКИЙ

Російські математики П.Л.Чебишов та А.А.Марков

□ Уточнили основні
положення теорії
ймовірності та
провели багато
досліджень в даній
галузі

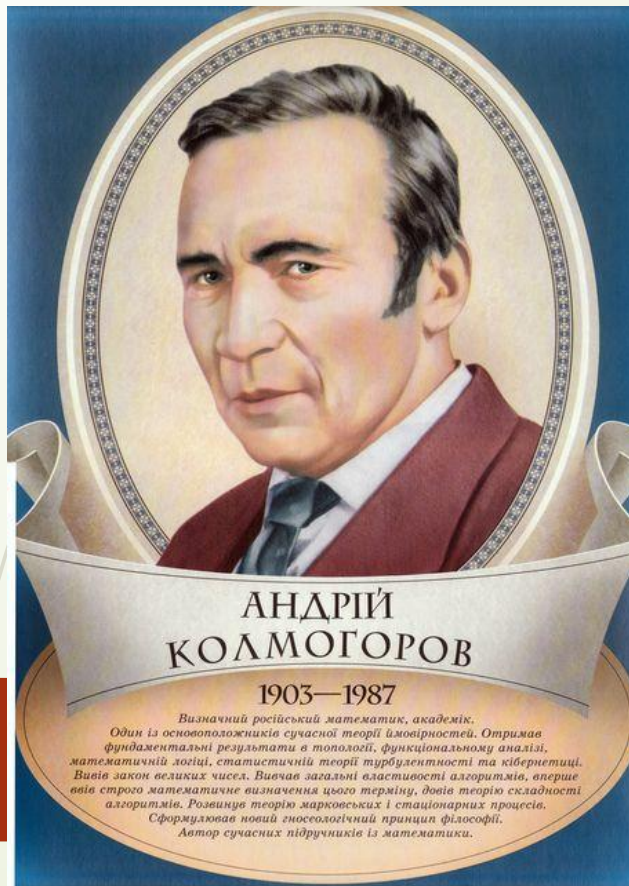

*У XX ст. теорія ймовірностей
поступово перетворилась на
строгу аксіоматичну теорію.*

*Це відбулося завдяки працям
багатьох математиків.*

Дійсно вирішальним етапом розвитку теорії ймовірностей стала праця А.М.

Колмогорова “Основні поняття теорії ймовірності” (1937 рік), у якій він виклав свою аксіоматику і після якої, теорія ймовірності стала рівноправною математичною дисципліною.

Основні поняття теорії ймовірностей

- Теорія ймовірностей вивчає масові випадкові події, які характеризуються стійкою частотою їх появи.
- Випадковою подією в теорії ймовірності називають всякий факт, який в результаті дослідження (спостереження) може відбутися або не відбутися.
- Різні випадкові події позначаються латинськими буквами $A, B, C, \dots$.

Поняття випадкової події

- Події позначають великими латинськими буквами A, B, C тощо. Оскільки кожна подія є деякою множиною, то її можна задати переліком її елементів – елементарних подій, або словесно – описанням характеристичної властивості її елементів.

Кожну елементарну подію e , з яких складається подія A , називають елементарною подією, що сприяє події A і позначають $e \in A$.

Усі інші елементарні події e вважаються такими, що **не сприяють події A** і позначають $e \notin A$.

- Наприклад, в експерименті з підкиданням грального кубика події $A = \{2, 4, 6\}$ («випала парна кількість очок») сприяє три елементарних події: 2, 4 і 6, а 1, 3 і 5 не сприяють події A .

Поняття випадкової події

- Якщо в результаті випробування відбулася елементарна подія e , що сприяє події A ($e \in A$), то кажуть, що в результаті цього випробування **подія A відбулася**; якщо в результаті випробування не відбулася жодна елементарна подія $e \in A$, то кажуть, що в результаті цього випробування **подія A не відбулася**.
- Простір Ω елементарних подій є **початковою математичною моделлю стохастичного експерименту**.

Вірогідна та неможлива події

- Подія Ω – множина усіх можливих наслідків експерименту.
- В результаті кожного випробування подія Ω обов'язково відбудеться. Тому **подію Ω називають вірогідною (або достовірною)**

Інакше, **вірогідною є подія, яка відбувається в результаті кожного випробування, пов'язаного з даним стохастичним експериментом.**

Подія $\emptyset$ не містить жодної елементарної події з множини Ω , тому вона ніколи не може відбутися в результаті проведення експерименту. **Подію $\emptyset$ називають неможливою.**

Інакше кажучи, **неможливою є подія, яка не може відбутися в результаті будь-якого випробування, пов'язаного з даним стохастичним експериментом.**

Рівні події

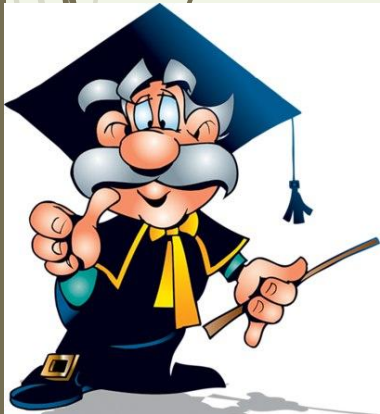
Якщо подія B відбувається завжди, коли відбувається подія A , то пишуть $A \subset B$ і кажуть, **подія B спричинюється подією A або подія A спричинює подію B .**

Це означає, що кожна елементарна подія e , що сприяє події A ($e \in A$), сприяє також і події B ($e \in B$).

Якщо подія A спричинює подію B і подія B спричинює подію A ($A \subset B$ і $B \subset A$), то події **A і B називають рівними**, або рівносильними, або еквівалентними і записують $A = B$.

Це означає, що кожна елементарна подія, що сприяє події A , сприяє також і події B , та навпаки, кожна елементарна подія, що сприяє події B , сприяє також і події A .

Інакше, **події A і B рівні тоді і тільки тоді, коли вони одночасно відбуваються або не відбуваються.**

Статистична ймовірність події

Нехай дано експеримент і визначено простір елементарних подій Ω та простір подій S . Для цього експерименту проведено n випробувань і при цьому фіксована елементарна подія $e \in \Omega$ відбулася m раз, $0 \leq m \leq n$.

Число m випробувань, у яких відбулася елементарна подія e називається її абсолютною частотою, а відношення m до n називається відносною частотою елементарної події e в даній серії з n випробувань.

Відносна частота елементарної події e характеризує середню можливість її відбування у кожному з n випробувань.

Позначається і обчислюється за формулою

$$P_n^*(e) = \frac{m}{n}$$

Визначення ймовірності події

За умови рівноможливості елементарних подій, що утворюють простір Ω , ймовірність будь-якої події A обчислюється за формулою

$$P(A) = \frac{k}{m},$$

де k – кількість елементарних подій, що сприяють події A , m – кількість усіх елементарних подій простору Ω .

Обчислення ймовірностей за вказаним правилом називають обчисленням ймовірності події за **класичною схемою**.

Задачі

- У перукарню зайшло 6 клієнтів віком 16, 18, 19, 27, 30 та 36 років. Яка ймовірність того, що перший клієнт, який сяде у крісло буде віком :
- А) 19 років;
- Б) 40 років?
- Для моделювання зачіски потрібно використати 50 заколок 20 невидимок та 30 шпильок. Яка ймовірність того, що вибрана навмання заковка виявиться шпилькою?
- У групі перукарів навчається 30 дівчат. З них: 2 блондинки, 15 брюнеток, 5 шатенок, решта – русяві.
- Яка ймовірність того, що дівчина, яка зайде в клас буде шатенкою?

**Дякую за
увагу!**

Аніташя екаэкі